

برخی تخلفات پیش از روز رأی گیری:

تخلفات مربوط به ستادهای تبلیغاتی نامزدها:

- خرید و فروش رأی (توزیع کالا، پول نقد یا دیگر مزایا در ازای رأی)؛
- شعار تبلیغاتی با هدف بدنام کردن یا تحریک خشونت علیه نامزد انتخاباتی دیگر یا حامیان او؛
- ارباب رأی دهندگان یا هواداران جناح یا نامزد انتخاباتی خاص توسط حکومت؛
- تبلیغ مقامات حکومتی و/یا مسئولان انتخابات به نفع نامزدی خاص.

سوء استفاده از منابع دولتی

- طرح ساخت و ساز دولتی در محله یا منطقه‌ای خاص، درست پیش از انتخابات؛
- نصب پوستر انتخاباتی در نهاد و یا سازمان دولتی؛
- ارباب یا آزار نامزد انتخاباتی توسط نیروی انتظامی یا نیروهای امنیتی؛
- تهدید شغلی کارمندان دولت علیه رأی دادن به نامزدی خاص؛
- اعطای پول نقد، مزایای شغلی، بورس تحصیلی، یا هر گونه مزایای دولتی دیگر در قبال رأی دادن به نامزدی خاص.

فضای رسانه‌ای

- پوشش رسانه‌ای بیش از معمول فعالیت‌های نامزدی خاص توسط رسانه‌های دولتی، رادیو یا تلویزیون؛
- سرکوب رسانه‌های خبری و/یا وبسایت‌های اینترنتی جناح یا رقیبی که خارج از قدرت حاکمه است؛
- اختلال در دسترسی به اینترنت به منظور عدم امکان دسترسی به اطلاعات از خارج از کشور؛
- اعمال فشار یا خشونت علیه خبرنگاران، وبلاگ‌نویسان و فعالان شبکه‌های اجتماعی؛
- تحریک احساسات عمومی یا تشویق به خشونت علیه نامزدی خاص توسط رسانه‌ها.

پایش تخلفات انتخاباتی در ایران

این راهنمای جیبی بر پایه دوره آموزش مجازی نبضایران با نام «نظارت شهروندی بر انتخابات: چگونه فراتر از رأی‌دادن، در روند برگزاری انتخابات مشارکت کنیم» تهیه شده است.

شما نیز می‌توانید، همچون میلیون‌ها نفر دیگر در جهان، در ورای رأی‌دادن، از طریق رصد و ارزیابی در روند انتخابات شرکت کنید. بیاپید خواست عمومی برای بهبود روند انتخابات را با نظارت و ایجاد حساسیت نسبت به تخلفات تقویت کنیم. مشاهده دقیق آن چه حول انتخابات روی می‌دهد گامی با ارزش برای ایفای نقش در روند انتخابات است. چنین مشاهداتی اگر در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده یا در اختیار رسانه‌ها قرار گیرد می‌تواند مبنایی برای گردآوری شواهد و مستندات پیرامون تخلفات انتخاباتی در کشور قرار گیرد.

راهنمای جیبی نظارت بر انتخابات، مرجعی کوتاه و ساده برای یادگیری مبانی نظارت بر انتخابات و ابزاری به درد بخور برای انتخابات ۲۸ خرداد است. این راهنما بر پایه قوانین انتخابات ایران و استانداردهای بین‌المللی سلامت انتخابات نوشته شده است. راهنما شامل سه گام اصلی در چرخه انتخابات یعنی پیش، هم‌زمان و پس از انتخابات است. هر گام تخلفاتی مشخص را فهرست کرده است. فراموش نکنید که هر تخلفی را که مشاهده کردید به دقت ثبت کنید. شما می‌توانید تخلفات ثبت شده را در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته، در اختیار گروه‌های کنشگر سیاسی/مدنی که در زمینه انتخابات فعالند قرار داده یا برای رسانه‌ها ارسال کنید.

روز انتخابات به چه مواردی باید توجه کرد و یا آن را گزارش داد

برخی تخلفات روز انتخابات:

- ادامه تبلیغات انتخاباتی در روز انتخابات؛
- نصب پوستر انتخاباتی درون یا نزدیک به شعبه اخذ رأی؛
- نقض مخفی بودن رأی در شعبه اخذ رأی؛
- عدم اجازه رأی دادن به افراد دارای کارت ملی یا امکان رأی دادن اشخاص بدون ارائه کارت ملی؛
- صف بسیار طولانی برای رأی؛ به گونه‌ای که موجب دلسردی و انصراف فرد معلول یا مسن شود؛
- شعبه اخذ رأی دور از دسترس، به گونه‌ای که رأی‌دادن را برای شما یا دیگران بسیار سخت کند.

تخلفات بسیار مهم:

- جعل رأی (رأی‌دهنده یا مسئول شعبه اخذ رأی بیش از یک رأی را در صندوق بیاندازد)؛
- رأی‌دهنده‌ای به طور غیرقانونی از رأی دادن منع شود؛
- از ورود نماینده رسمی نامزدی به شعبه اخذ رأی جلوگیری شود؛
- خرید و فروش رأی (توزیع کالا، پول نقد یا خدمات در ازای رأی)؛
- هرگونه تجمع بیش از اندازه، مجادله، اوباشگری یا شورش درون یا نزدیک به شعبه اخذ رأی؛
- هرگونه خشونت یا ارعاب، شامل تظاهرات یا شورش، کاربرد زور توسط نیروهای امنیتی، یا هر اقدام دیگری که به روشی موجب شود رأی‌دهنده به کس خاصی رأی ندهد.

پس از روز انتخابات به چه مواردی باید توجه کرد و یا آن را گزارش داد

برخی موارد مهم که پس از انتخابات باید در نظر گرفته شوند:

تجمیع آراء و اعلام نتایج

- آیا تجمیع آراء و اعلام نتایج در چارچوب زمانی معقولی انجام شده است؟
- آیا نماینده نامزدهای انتخاباتی مجاز بوده‌اند بر بر شمارش آراء نظارت کنند؟
- آیا اخباری از شک و تردیدها بر سر تجمیع آراء و یا اعلام نتایج در وزارت کشور به دستتان رسیده است؟
- آیا منابع خبری یا شاهدان عینی اتهاماتی مبنی بر دستکاری نتایج انتخابات مطرح کرده‌اند؟

سرانجام شکایات و یا شک و تردیدها نسبت به نتیجه انتخابات

- آیا با رأی‌دهنده یا هوادار نامزدی صحبت کرده‌اید که تلاش کرده باشد شکایتی را ثبت کند؟ در این صورت آیا او موفق به این کار شده، و آیا به شکایت او ظرف ۲۴ ساعت رسیدگی شده است؟
- آیا نتیجه شکایات به طور علنی از طریق رسانه‌های جمعی اعلام شده است؟
- آیا شعب اخذ رأی که آرائشان باطل شده در منطقه‌ای قرار دارند که نامزد خاصی هوادار زیاد دارد؟ آیا این به طور بالقوه بر سرنوشت انتخابات تاثیر می‌گذارد؟
- آیا متوجه الگوی خاصی از شک و تردید بر سر نتایج انتخابات شده‌اید (برای مثال: اعتراض عمومی به نحوه برگزاری انتخابات، یا موارد متعدد نقض مخفی بودن رأی)؟

واکنش‌ها به نتایج

اگر هر گونه اعتراض، شورش یا تظاهراتی در محل سکونتتان رخ داد یا در اخبار مشاهده کردید، برخی اطلاعاتی که می‌توان گردآوری و از طریق شبکه‌های اجتماعی یا رسانه‌های جمعی منتشر کنید عبارتند از:

- زمان و مکان تظاهرات را ثبت کنید؛
- گرایش سیاسی (در صورت وجود) و معدل سنی معترضان را یادداشت کنید؛
- برآورد کنید چه تعداد در این اعتراضات شرکت کرده‌اند؛
- میزان صلح‌آمیز و یا خشونت‌بار بودن اعتراضات را بسنجید؛
- هر گونه عکس‌العمل یا سرکوب توسط نیروهای وابسته به حکومت و یا گروه‌های سیاسی دیگر را گزارش کنید.